

Greppa Näringen

– Miljömålsavstämning

Miljöhusesyn

Greppa Näringens
rådgivning

Miljömåls-
avstämning

Åtgärdsbevis

Miljömålsavstämning

Greppa Näringen har tagit fram denna avstämning för att du som lantbrukare lätt ska kunna se hur långt du nått på gården med att klara miljömålen.

Greppa Näringen är ett kunskaps- och rådgivningsprojekt. Basen i miljöarbetet är din kunskap som lantbrukare. Förhoppningsvis har den rådgivning du fått och den diskussion du och din rådgivare haft lett till att du kunnat vidta någon av de viktigaste åtgärderna för miljömålen.

De viktigaste av dessa frivilliga åtgärder finns samlade här i miljömålsavstämningen.

Miljömålsavstämningen är ett dokument som bygger vidare på Miljöhusesynens upplägg med

checklistor där de åtgärder som har sin grund i lagstiftningen finns samlade.

Under rubriken ”De viktigaste åtgärderna” finns de åtgärder som på flertalet gårdar betyder mest för att öka utnyttjandet av växtnäring och för att minska riskerna med bekämpningsmedel. Alla gårdar är förstås unika och samtliga åtgärder är inte aktuella på den enskilda gården. Fler åtgärder finns därför under rubriken ”Övriga åtgärder”. Därutöver kan det finnas ytterligare åtgärder som du själv kan ange under tabellen.

När avstämningen är färdig och du och rådgivaren gått igenom den avslutande rådgivningsplanen får du ett åtgärdsbevis av rådgivaren.

Miljöhusesyn

En genomförd Miljöhusesyn där du intygar att du följer de bestämmelser som finns för växtnäring och bekämpningsmedel är grunden för nästa steg i miljöarbetet som tas i Greppa Näringen.

Åtgärd	Genomfört	Inte genomfört	Kommentarer
Jag har gjort Miljöhusesyn och uppfyller lagkraven för växtnäring och kemisk bekämpning.			
			
 			

Sammanställning av gårdens växtnäringsbalans

Genomsnittlig: P-AL klass..... K-AL klass.....

Växtnäringsbalans, över- eller underskott kg/ha

År	Kväve (N)	Jämförelsevärde (från STANK in MIND) kg/ha	Fosfor (P) kg/ha	Rimligt över-/underskott enligt SJV, kg/ha	Kalium (K) kg/ha	Rimligt över-/underskott enligt SJV, kg/ha

Jämförelsevärde för kväveöverskott per ha

Jämförelsevärde är ett beräknat genomsnitt för en gård med din produktionsinriktning. Beräkningen tar hänsyn till grödfördelning, djurantal, gödselslag samt såld och köpt stallgödsel.

Rimliga över- eller underskott för fosfor och kalium per ha

Jordbruksverkets riktlinjer för gödsling med fosfor och kalium utgår från balans mellan tillförsel och bortförsel i AL-klass III. Nedan följer två hjälptabeller för rimliga balansvärden enligt Jordbruksverkets riktvärden. Observera att dessa värden utgår från grödornas behov. De i praktiken förekommande värdena kan avvika en del från dessa p.g.a. gårdens stallgödselproduktion, exempelvis är överskotten av fosfor på gårdar med grisproduktion ofta större än dessa riktvärden.

Hjälptabeller för rimlig balans i en spannmålsväxtföljd enligt Jordbruksverkets riktlinjer

P-AL klass	över-/underskott
I	+15 – +20
II	+5 – +10
III	+/- 0
IV	- 5 – -10
V	-15 – -20

K-AL klass	över-/underskott
I	+30 – +40
II	+15 – +20
III	+/- 0
IV	- 15 – -20
V	-20 – -25

I växtföljder med potatis, sockerbetor, vallar och vissa specialgrödor kan större överskott vara acceptabla vid lägre AL-klasser eftersom dessa grödor kan vara känsliga för växtnäringsbrister.

Kväveutlakning

De viktigaste åtgärderna

Detta har jag gjort för att minska kväveutlakningen.

Åtgärd	Genomfört	Inte genomfört	Inte aktuellt på min gård	Kommentarer
1. Sedan år 2000 har jag ökat vårbearbetningen med ca ha.				
2. Sedan år 2000 har jag ökat sen höstbearbetning med ca ha.				
3. Sedan år 2000 har jag ökat odlingen av fånggröda med ca ha.				
4. Jag har minskat flytgödselspridningen till höstsäd på hösten. Före rådgivningen i Greppa Näringen spred jag i genomsnitt på ca ha. Idag sprider jag på ca ha.				
5. Jag har anpassat kvävegivorna för stråsäd och vallar till Jordbruksverkets riktlinjer på ca ha jämfört med före rådgivningen i Greppa Näringen.				
6. Jag har senarelagt vallbrott, dvs ej vallbrott före sådd av höstsäd. Före rådgivningen i Greppa Näringen bröt jag vallar tidigt på ca ha. Idag bryter jag vallar tidigt på ca ha.				
7. Sedan år 2000 har jag anlagt våtmark på ha.				

Övriga åtgärder

Förutom de viktigaste åtgärderna för att minska kväveutlakningen finns det annat man kan göra och som brukar diskuteras vid rådgivning inom Greppa Näringen. Kryssa i de åtgärder du genomfört på din gård sedan år 2000.

Gödslingsstrategier	Genomfört	Kommentarer
Jag tar idag större hänsyn till olika grödors förfruktswärde när kvävegödslingen planeras.		
Jag tar idag större hänsyn både till stallgödselns direkta och långsiktiga kväveeffekt när kvävegödslingen planeras.		
Jag tar idag större hänsyn till jordarts- och mullhaltsskillnader på fältet vid kvävegödslingen (precisionsspridning).		
Jag undviker numera att kvävegödsla på hösten vid sådd av höstvet.		
Jag använder idag s.k. kalksalpetermätare för att avgöra om det finns behov av kompletteringsgödsling i vete.		
Jag kompletteringsgödslar ofta med hjälp av N-sensor och/eller handdator.		
Jag analyserar min stallgödsel minst en gång per år.		
Spridningsteknik	Genomfört	Kommentarer
Jag använder idag kantspridare vid spridning av handelsgödsel i yttervarven på fälten.		
Jag kalibrerar oftare handelsgödselspridaren till gödselkvaliteten idag än tidigare.		
Jag kalibrerar oftare stallgödselspridaren med hänsyn till utmatningen idag än tidigare.		
Jag anpassar i större grad däckstryck till odlingsmoment och maskinvikt idag och förbättrar på så sätt markstruktur och grödornas kväveupptag.		
Jag använder idag större/bredare däck till samma maskinutrustning.		
Jag undviker att sprida stallgödsel när det är olämpligt ur markpacknings-synpunkt och förbättrar på så sätt markstruktur och grödornas kväveupptag.		

Exempel på annan åtgärd:

Ammoniavgång

De viktigaste åtgärderna

Detta har jag gjort för att minska ammoniavgången.

Åtgärd	Genomfört	Inte genomfört	Inte aktuellt på min gård	Kommentarer
1. Jag myllar gödsel spridd på bar jord snabbare idag än före rådgivningen i Greppa Näringen.				
2. Jag undviker att sprida stallgödsel vid varmt, soligt och blåsigt väder i högre grad än före rådgivningen i Greppa Näringen.				
3. Jag analyserar mer än hälften av mina partier av grovfoder.				
4. Jag anpassar proteinhalten i foderstaten mer exakt efter djurens behov för att förbättra kväveutnyttjandet än före rådgivningen i Greppa Näringen.				
5. Jag har förbättrat grovfoderkedjan för högre kvalitet, mindre spill etc.				

Övriga åtgärder

Förutom de viktigaste åtgärderna för att minska ammoniakavgången finns det annat man kan göra och som brukar diskuteras vid rådgivning inom Greppa Näringen.

Kryssa i de åtgärder du genomfört på din gård sedan år 2000.

Utfodring	Genomfört	Kommentarer
Jag använder i större grad lågproteinfoder idag jämfört med tidigare.		
Jag har infört fasutfodring vid grisproduktion.		
Stallmiljö	Genomfört	Kommentarer
Jag har minskat gödselytan i stallar.		
Jag har installerat effektiv urinavskiljning i stallar med fast- och kletgödsel.		
Jag har installerat kylning av gödsel i kulvert.		
Stallgödsellagring	Genomfört	Kommentarer
Jag har lagt tak över flytgödselbehållare.		
Jag har lagt tak över urinbehållare.		
Jag har gått över från fast- till flytgödsel.		
Jag har idag effektivare täckning över flytgödselbehållare genom att halm tillsätts.		
Spridningsteknik för stallgödsel	Genomfört	Kommentarer
Jag har börjat använda släpplangteknik.		
Jag har börjat använda myllningsaggregat.		

Exempel på annan åtgärd:

Fosforförluster

De viktigaste åtgärderna

Detta har jag gjort för att minska fosforförlusterna.

Åtgärd	Genomfört	Inte genomfört	Inte aktuellt på min gård	Kommentarer
1. Jag har aktuell markkarta (max 10 år gammal). Senaste markkarteringen gjordes år				
2. Jag gödslar med stallgödsel och handelsgödsel enligt markkartan och Jordbruksverkets riktlinjer, d.v.s. mindre än bortförel i klass IV och inget i klass V.				
3. Jag har anlagt skyddszoner eller träda utmed vattendrag och sjöar.				
4. Jag anpassar utfodringen av djuren till den nya fodernorm som tagits fram för fosfor för nötkreatur.				
5. Jag anpassar utfodringen av fosfor till grisar i högre grad än tidigare för att få högre fosforutnyttjande.				

Övriga åtgärder

Förutom de viktigaste åtgärderna för att minska fosforförlusterna finns det annat man kan göra och som brukar diskuteras vid rådgivning inom Greppa Näringen. Kryssa i de åtgärder du genomfört på din gård sedan år 2000.

Erosionsbegränsande åtgärder	Genomfört	Kommentarer
Jag odlar idag i större utsträckning vall på marker som ofta översvämmas.		
Jag har etablerat gräs och anlagt ytvattenbrunnar inom fältens erosionsområden.		
Jag har minskat sluttningens längden intill diken, t.ex. genom att ha en smal gräsbevuxen remsa tvärs över sluttningen.		
Jag motverkar vinderosion med hjälp av lähäckar.		
Jag utformar vattenförsörjningen på betet så att erosionsförluster av betestramp minskar.		
Jag har ökat andelen vårplöjning i syfte att minska risken för erosion.		
Jag tillämpar reducerad jordbearbetning på sluttande fält med erosionsproblem.		
Infiltration och risk för ytavrinning	Genomfört	Kommentarer
Jag senarelägger plöjning och stubbearbetning och minskar på så sätt risken för ytavrinning.		
Jag radmyllar i större grad mineralgödsel fosfor idag.		
Jag brukar idag ner stallgödsel snabbare och undviker därmed ytavrinning.		
Jag undviker att sprida stallgödsel när det är olämpligt ur markpacknings-synpunkt och förbättrar på så sätt markstrukturen och infiltrationen.		

Exempel på annan åtgärd:

Bekämpningsmedelshantering

De viktigaste åtgärderna

Mycket av det som gäller säker hantering av bekämpningsmedel finns reglerat i lag och ingår i Miljöhusensynen.

Det finns dock ett antal viktiga åtgärder som du kan göra för att ytterligare förbättra hanteringen.

Detta har jag gjort för att minska risker med bekämpningsmedel.

Använder bekämpningsmedel: Ja Nej (Om "Nej", hoppa över den här sidan.)

Åtgärd	Genomfört	Inte genomfört	Inte aktuellt på min gård	Kommentarer
1. Jag har nyligen funktionstestat sprutan (högst 1-2 år sedan).				
2. Jag fyller på och rengör sprutan på biobädd eller tät platta med uppsamling som är så pass stor att hela sprutekipaget ryms.				
3. Jag använder inte glyfosat på gårdsplan och hårdgjorda ytor.				
4. Jag har anlagt skydds-zoner eller träda utmed bäckar och sjöar.				

Övriga åtgärder

Förutom de viktigaste åtgärderna för att minska risker med bekämpningsmedel finns det annat man kan göra och som brukar diskuteras vid rådgivning inom Greppa Näringen.

Kryssa i de åtgärder du genomfört på din gård sedan år 2000.

	Genomfört	Kommentarer
Jag använder idag dosnycklar för att anpassa bekämpningstidpunkten och dos.		
Jag bekämpar inte med lätrörliga bekämpningsmedel sent på hösten.		
Jag bekämpar idag ogräs och avdödar fånggröda med kemiska medel sent på hösten mer sällan än för några år sedan.		
Jag sköljer idag minst tre ggr med vatten i fält innan bottenpluggen öppnas över tillåten påfyllningsplats.		
Jag använder idag alltid långa skyddshandskar, gummistövlar, skyddsförkläde och visir vid arbete med påfyllning och rengöring av sprutan.		
Jag rengör numera sprutan utvändigt i fält.		
Jag rengör oftare tomma förpackningar med rent vatten idag än tidigare.		
Jag har idag skylt med telefonnummer samt anvisningar lättillgängligt vid bekämpningsarbete vid händelse av olycka.		

Exempel på annan åtgärd:

Hittills utförd rådgivning och genomgångna kurser

År	Rådgivningsbesök 1	Rådgivningsbesök 2	Rådgivningsbesök 3	Kurser
2001				
2002				
2003				
2004				
2005				
2006				

Eventuell fortsatt rådgivning och utbildning

Du har nu fått mellan 4-6 rådgivningar inom Greppa Näringen. Hur skulle du vilja arbeta vidare mot miljömålen under en andra treårsperiod inom projektet? (Sätt kryss vid ett alternativ)

- Jag vill **endast få skriftlig information**, typ medlemsblad och liknande från Greppa Näringen och ta del av **tjänsterna på hemsidan www.greppa.nu** (stallgödselråd, nyheter, växtnäringsbalans, etc.)
- Jag skulle vilja delta i **grupprådgivning** (ERFA-grupp el. liknande) **under en rådgivares ledning** och diskutera ytterligare åtgärder och nyheter inom miljöområdet, hellre än fortsätta med enskild rådgivning.
- Det finns **ytterligare enskild rådgivning som jag skulle vilja ta del av** från Greppa Näringens utbud.

Kommande kurser och planerad rådgivning förutom detta uppföljningsbesök.

Planera för max ett rådgivningsbesök per år under tre år. Beroende på när under året detta uppföljningsbesök görs börjar planen 2005 eller 2006.

År	Rådgivningsbesök	Kurser
2005		
2006		
2007		
2008		